

LIBRARIANSHIP IN EUROPE MAPPING PROFESSIONAL NEEDS

EXECUTIVE SUMMARY

Το έργο **BIBLIO** στοχεύει στο να εντοπίσει το χάσμα δεξιοτήτων, όπως αυτός προκύπτει από τον ψηφιακό μετασχηματισμό, να αναπτύξει ένα πρόγραμμα σπουδών Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (EEK) ως απάντηση στα αναδυόμενα προφίλ θέσεων εργασίας και να δημιουργήσει και να «τρέξει» πιλοτικά ένα Μαζικό Ανοικτό Διαδικτυακό Μάθημα (Massive Open Online Course - MOOC) καθώς και ένα πρόγραμμα εξειδικευμένης εκπαίδευσης, όσον αφορά τον τομέα των Βιβλιοθηκών στις χώρες: Βέλγιο, Βουλγαρία, Ελλάδα, Ιταλία και Λετονία. Οι ερευνητικές δραστηριότητες του BIBLIO, αποσκοπούσαν στον εντοπισμό των αναγκών κατάρτισης στον τομέα των Βιβλιοθηκών στον ευρωπαϊκό χώρο, όσον αφορά τις ψηφιακές και εγκάρσιες ικανότητες, με στόχο να ενισχύσει τον κλάδο στη μετάβαση του στην ψηφιακή εποχή και να αξιοποιήσει τις τεχνολογίες που είναι διαθέσιμες σήμερα για τη βελτίωση των υπαρχουσών και την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών. Για τη σύλληψη διαφορετικών δεικτών, μια ολιστική προσέγγιση, η

οποία συνδύασε μεθοδολογικά ποιοτικά και ποσοτικά εργαλεία, χρησιμοποιήθηκε στις ερευνητικές δραστηριότητες. Η κοινοπραξία επικεντρώθηκε κυρίως στις δημόσιες Βιβλιοθήκες καθώς αυτές ήταν σε πιο άμεση επαφή με τους εταίρους, ωστόσο, όπου ήταν δυνατόν να συγκεντρωθούν πληροφορίες από άλλους τύπους Βιβλιοθηκών, και αυτές συμπεριλήφθηκαν στα αποτελέσματα της παρούσας έκθεσης. Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου πακέτου εργασίας πραγματοποιήθηκαν τέσσερις διαφορετικές δραστηριότητες: έρευνα γραφείου, ποσοτική έρευνα (ερωτηματολόγιο) για ανάγκες κατάρτισης, σε βάθος συνεντεύξεις με επαγγελματίες βιβλιοθηκών, και συνεντεύξεις βέλτιστων πρακτικών με παρόχους EEK. Κάθε ενότητα της έκθεσης εξετάζει τα εθνικά αποτελέσματα και συντάσσει μια συγκριτική ανάλυση. Τέλος, δύο αναδυόμενα προφίλ εργασίας προτείνονται στο τέλος της έκθεσης με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας για την ενημέρωση του προγράμματος σπουδών και την εξειδικευμένη εκπαίδευση.

Έρευνα γραφείου

Το χάσμα δεξιοτήτων που προκύπτει ως αρχικό αποτέλεσμα της παρούσας δραστηριότητας, ποικίλει μεταξύ των χωρών εταίρων. Οι Βιβλιοθηκονόμοι από τη Βουλγαρία επιθυμούν να μάθουν ψηφιακές δεξιότητες και έδειξαν χαμηλό αρχικό επίπεδο. Από την άλλη πλευρά, οι απαιτήσεις ψηφιακών δεξιοτήτων στην Ιταλία, τη Λετονία, το Βέλγιο και την Ελλάδα δείχνουν ότι αναμένεται ένα βασικό επίπεδο με τη δυνατότητα αναβάθμισης ανάλογα με τις διαθέσιμες ανεπίσημες ευκαιρίες κατάρτισης. Η προϋπάρχουσα έρευνα σε όλη την κοινοπραξία **επισημαίνει την ανάγκη για παιδαγωγικές δεξιότητες στις Βιβλιοθήκες**, καθώς αναμένεται να πραγματοποιήσουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες για τους χρήστες τους. Αυτό το σύνολο δεξιοτήτων θα πρέπει να συνοδεύεται από **δεξιότητες ανάλυσης αναγκών των χρηστών**, καθώς οι βιβλιοθηκονόμοι είναι επαγγελματίες που απευθύνονται σε πελάτες και πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν τις ανάγκες των χρηστών τους, να τις προβλέπουν, και να ανταποκρίνονται εγκαίρως.

έρευνα για τις ανάγκες κατάρτισης που απευθύνεται σε επαγγελματίες των Βιβλιοθηκών υπογράμμισε τρεις τομείς αδυναμίας στους τομείς ικανοτήτων του DigComp 2.1: **ασφάλεια, δημιουργία ψηφιακού περιεχομένου και επίλυση προβλημάτων**. Αυτό βασίζεται στην έρευνα αυτοαξιολόγησης που ζητήθηκε από τους ερωτηθέντες. Οι μεμονωμένοι τομείς ικανότητας μπορεί να είναι πιο σημαντικοί ανάλογα με συγκεκριμένους ρόλους εργασίας. Ωστόσο, οι επαγγελματίες των Βιβλιοθηκών θα πρέπει τουλάχιστον να έχουν ένα ενδιάμεσο επίπεδο επάρκειας σε όλους τους τομείς ικανοτήτων του DigComp 2.1. Οι επαγγελματίες των Βιβλιοθηκών που απάντησαν στην έρευνα γενικά φάνηκαν ενθουσιασμένοι και γνώριζαν την ανάγκη ανανέωσης των δεξιοτήτων τους και εντόπισαν διάφορες ανάγκες κατάρτισης για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους:

- Διαδικτυακή και offline επικοινωνία
- Επικοινωνία και αλληλεπίδραση με τους χρήστες
- Γνωρίζοντας πώς να δημιουργήσετε ψηφιακό περιεχόμενο
- Διερεύνηση τεχνολογικών αλλαγών
- Αναβάθμιση των πληροφοριών, των δεδομένων και του γραμματισμού των μέσων ενημέρωσης
- Κοινωνική αξιολόγηση και διευκόλυνση

Ποσοτική έρευνα (ερωτηματολόγιο)

Συνεντεύξεις σε βάθος

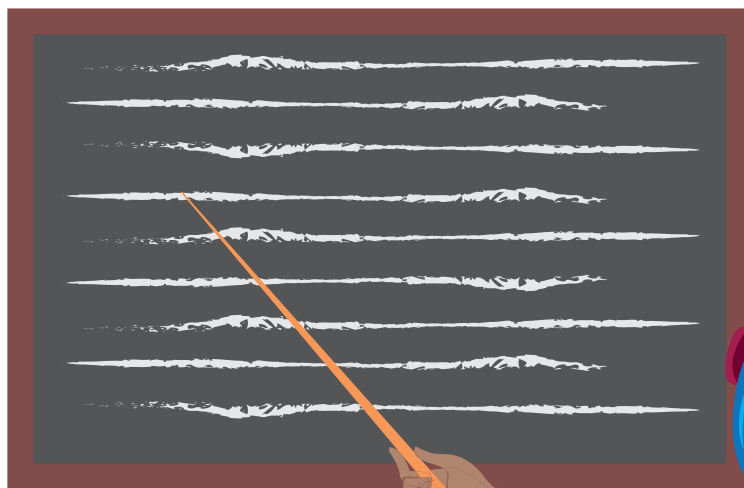
Συνολικά, οι ερωτώμενοι θεώρησαν ότι η **αναβάθμιση ήταν απαραίτητη καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας ενός επαγγελματία Βιβλιοθήκης** για να μείνει ενημερωμένος με τις τεχνολογικές αλλαγές και να έχει σχετικές γνώσεις. Αρκετοί ερωτηθέντες σημείωσαν ότι οι βιβλιοθηκονόμοι μπορεί να αισθάνονται αυτοπεποίθηση στις ικανότητές τους σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα ενημέρωσης, ωστόσο, πρέπει να συμμετέχουν τακτικά στην εκπαίδευση για να έχουν γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με το περιβάλλον πληροφοριών. Πολλοί ερωτηθέντες σημείωσαν ένα πρόβλημα με την έλλειψη ψηφιακών δεξιοτήτων στις βιβλιοθήκες καθώς υπάρχει εξάρτηση από ένα ή δύο μέλη του προσωπικού με τις σχετικές δεξιότητες. Ως εκ τούτου, **απαιτείται να δημιουργηθεί μια ισχυρή βάση στις βασικές ψηφιακές δεξιότητες για εργασία για όλα τα μέλη του προσωπικού** για να εξασφαλιστεί ένα επίπεδο ψηφιακής αυτονομίας στους επαγγελματίες των Βιβλιοθηκών. Συγκεκριμένα, ορισμένοι ερωτηθέντες θεώρησαν ότι οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να ωθηθούν για να συμμετάσχουν σε μη συμβατική εκπαίδευση. Ωστόσο, ένα βασικό ζήτημα παραμένει στις χώρες του έργου: **η βιβλιοθηκονομία εξακολουθεί να θεωρείται εν μέρει εγγενώς συνδεδεμένη με τις συλλογές που διαθέτει μια βιβλιοθήκη.**

.....

συνεντεύξεις βέλτιστων πρακτικών που πραγματοποιήθηκαν αφορούν διάφορους τομείς ψηφιακής ικανότητας. Σε γενικές γραμμές, υπάρχει μια αναγνώριση ότι οι υπηρεσίες Βιβλιοθήκης πρέπει να είναι περισσότερο ψηφιακού προσανατολισμού και οι επαγγελματίες των Βιβλιοθηκών πρέπει να είναι σε θέση να αξιοποιούν ψηφιακά εργαλεία για να εξυπηρετούν τις κοινότητές τους. Ενδιαφέρον αποτελεί το ότι, στη Λετονία, οι βιβλιοθήκες θεωρούνται «ψηφιακοί πράκτορες» που μπορούν να προσεγγίσουν ένα ευρύ τμήμα του πληθυσμού και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για πρωτοβουλίες αναβάθμισης των πολιτών. Αυτός ο τύπος προσέγγισης ξεχωρίζει μεταξύ όλων των βέλτιστων πρακτικών, καθώς αυτό σκοπεύει να εξοπλίσει τους επαγγελματίες

Συνεντεύξεις βέλτιστων πρακτικών ΕΕΚ

των Βιβλιοθηκών με ενημερωμένες γνώσεις σχετικά με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες και να τις κάνετε σημείο πρόσβασης για ψηφιακά αποκλεισμένους χρήστες βιβλιοθηκών. Με βάση αυτές τις συνεντεύξεις βέλτιστων πρακτικών, υπάρχει **μεγάλη ανάγκη για συνδυασμένες ευκαιρίες μάθησης** που θα επιτρέπουν στους μαθητές να εξισορροπούν τις επαγγελματικές και προσωπικές δεσμεύσεις. Υπό το πρίσμα της πανδημίας COVID-19, τα προγράμματα με διαδικτυακά συστατικά μπόρεσαν να συνεχίσουν την παράδοση τουλάχιστον θεωρητικών εννοιών με τη δυνατότητα να συγκαλέσουν μαθητές αργότερα. Μόνο μερικές από τις βέλτιστες πρακτικές που εντοπίστηκαν είχαν μορφή μόνο στο διαδίκτυο και πολλές περιλάμβαναν ορισμένες πρακτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών τους. Έτσι, καθώς το πρόγραμμα σπουδών BIBLIO VET θα περιλαμβάνει πρακτικές δραστηριότητες, μια συνδυασμένη μορφή που στοχεύει στην παροχή θεωρητικών πτυχών στο διαδίκτυο και στην προσέγγιση των μαθητών για προσωπικές πρακτικές δραστηριότητες φαίνεται να είναι η καλύτερη μορφή. Αρκετοί ερωτηθέντες από διαφορετικές χώρες επεσήμαναν ότι **ένιωθαν ότι το συνεργατικό και υποστηρικτικό περιβάλλον που καλλιέργησαν παρείχε μια καλή ευκαιρία για τους μαθητές να μάθουν ο ένας από τον άλλο και να δημιουργήσουν ένα δίκτυο υποστήριξης μεταξύ βιβλιοθηκών.** Η μαθησιακή εμπειρία που παρέχεται από το BIBLIO θα πρέπει να ενθαρρύνει μια παρόμοια συνεργατική προσέγγιση για την προώθηση μιας διευρωπαϊκής κοινότητας που μπορεί επίσης να ανταλλάσσει βέλτιστες πρακτικές από κάθε χώρα.

Προφίλ εργασίας

Έχουν αναπτυχθεί δύο ξεχωριστά προφίλ εργασίας με βάση τα αποτελέσματα των ερευνητικών δραστηριοτήτων που έλαβαν χώρα. Αυτά είναι: Υπεύθυνος Κοινωνικής Εμπλοκής και Επικοινωνίας (Community Engagement and Communication Officer) και Υπεύθυνος Ψηφιακού Μετασχηματισμού (Digital Transformation Facilitator). Καθ' όλη τη διάρκεια των ερευνητικών δραστηριοτήτων, οι επαγγελματίες των Βιβλιοθηκών ανέφεραν την ανάγκη για δεξιότητες επικοινωνίας, κοινωνική εμπλοκή και ψηφιακές δεξιότητες. Οι πληροφορίες από την έρευνα συνέβαλαν στην ανάπτυξη των δύο αναδυόμενων προφίλ εργασίας τα οποία περιγράφονται στην παρούσα έκθεση και που ανταποκρίνονται στις βασικές ανάγκες δεξιοτήτων και τις ανάγκες κατάρτισης που εντοπίστηκαν σε αυτή. Συγκεκριμένα, εντοπίστηκαν οι ανάγκες: για ανταπόκριση στην επικοινωνία και στις κοινωνικές ανάγκες κατάρτισης σε σχέση με το πρώτο προφίλ, και ψηφιοποίησης και τεχνικής υποστήριξης για το δεύτερο προφίλ. Τα συγκεκριμένα ευρήματα, στοχεύουν στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων όλων των επαγγελματιών των Βιβλιοθηκών σε τουλάχιστον «ενδιάμεσο» επίπεδο και όσον αφορά όλο το φάσμα των περιοχών του DigComp 2.1. Με την ενίσχυση των ψηφιακών και εγκάρσιων δεξιοτήτων που διαθέτουν οι επαγγελματίες του, ο τομέας των Βιβλιοθηκών θα προωθήσει τη μετάβαση του στην ψηφιακή εποχή και θα βοηθηθεί στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο δύναται να ανταποκρίνεται στις νέες εξελίξεις, καθώς η τεχνολογία συνεχίζει να εξελίσσεται. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου BIBLIO αφορά τις ανάγκες δεξιοτήτων των επαγγελματιών των Βιβλιοθηκών ως αποτέλεσμα του ψηφιακού μετασχηματισμού. Αυτό το έργο ανοίγει το πεδίο για περαιτέρω έρευνα και εξελίξεις στον τρόπο με τον οποίο οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να ενσωματωθούν στις Βιβλιοθήκες καθώς και στις αναδυόμενες ανάγκες δεξιοτήτων γύρω από αυτό.

DIGY

CECO